

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-C.S.

Time : 02 hrs 30 min

Max. Marks. 80

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 **Write short notes on: (ANY FOUR)** [20]

- A) Distinction between American English and British English
- B) Appropriacy in the use of English
- C) Non-verbal elements in communication
- D) The Elevator Pitch
- E) Types of Interview
- F) Principles of Creative Writing

Q.2 **Read the passage and answer the questions that follow:**

For children too there is no greater instrument of education than the conversation they hear at home. It is unjust to them when nothing is spoken before them but the trifles of dress, the gossip of the neighbourhood, the cares of household which press too heavy upon the parents, the follies and vanities of the world, which are hardly apprehended by their innocent minds. They are naturally imitative and a great part of their character is derived from their parents. If there is no life or mirth in a house, the children of the house will be commonly dull and stupid; and if they never hear subjects rationally discussed, they will not learn to think or reason; if the world in which we live is allowed to pass unheeded by they will be without interest, listless and unobservant. The home education which they acquire insensibly is as important as the more formal work of the school, and it is as much our duty to provide food for their minds as for their bodies. "They do not live by bread alone, but by every word that proceedeth out of the mouth."

- A) Provide a suitable title for the given passage. [01]
- B) "They are naturally imitative and a great part of their character is derived from their parents." What evidence does the writer give to support this statement? [02]
- C) Why does the writer give importance to home education? [02]
- D) In what manner is home education acquired? In what way is this different from the education acquired formally in schools. [03]
- E) From the arguments given by the writer which atmosphere at home would you regard as being best suited for children? [03]
- F) If you found a home in which a father was given to telling lies and the children picked up the same habit, would it support or contradict the theory of the writer? [01]
- G) Consider the last sentence of the paragraph. Comment on it and mention the part it plays in the passage. [02]
- H) Find single words in the passage which have roughly the meanings given below: [03]
 - i) tool or agent
 - ii) in an ordinary fashion
 - iii) copy or follow
- I) The passage expresses a particular point of view and attacks certain common misconceptions. Identify these. [03]

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following questions:** [20]

- A) Students of the Dramatic Club of your college want to stage a skit against use of tobacco. Draft a skit with a minimum of three characters.
- B) Prepare a draft of a mock interview to be conducted for a candidate who is appearing for an interview at a school for the post of an English teacher.
- C) Compose a group Discussion on "Position of women in India compared to other nations". **(P.T.O)**

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-C.S.

- Q.4 A) **Draft a report on ANY ONE of the following:** [08]
- i) Slum dwellers in your area have been provided with alternative living arrangements. However, they have simply rented out the houses provided to them and continue to live as before. Write a report to be published in a leading newspaper describing their difficult life in cramped houses amidst unhygienic conditions.
- ii) The NSS volunteers of your college undertook a beach cleaning drive. Draft a report to be included in the campus newsletter.
- B) Write a brief memoir describing one moment where you were afraid to do something but did it anyway. [07]
- C) As president of the Sports Council of your college, prepare the welcome address to the chief guest on the occasion of Sports Day of your college. [05]

ଓଡ଼ିଆ

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-MICROECONOMICS-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) Draw neat Diagrams and give examples wherever necessary.
आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा व उदाहरणे द्या.
- 4) Use of simple calculator is allowed.
साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

Q.1

Attempt ANY TWO of the following: -

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा: -

- A) i) Explain the following concepts:
a) Total Product (TP), b) Average Product (AP), c) Marginal product (MP)
- ii) Complete the following table:

Labour (L)	Total Product (TP)	Average Product (AP)	Marginal Product (MP)
1	40		
2	140		
3	220		
4	240		
5	240		
6	220		

i) खालील संकल्पना स्पष्ट करा:

a) एकूण उत्पादन (TP), b) सरासरी उत्पादन (AP), c) सीमांत उत्पादन (MP)

ii) खालील सारणी पूर्ण करा:

श्रम (L)	एकूण उत्पादन (TP)	सरासरी उत्पादन (AP)	सीमांत उत्पादन (MP)
१	४०		
२	१४०		
३	२२०		
४	२४०		
५	२४०		
६	२२०		

- B) What is a production function? Distinguish between a short run and a long run production function.

उत्पादन फलन म्हणजे काय? अल्पकालीन उत्पादन फलन आणि दीर्घकालीन उत्पादन फलन यातिल फरक स्पष्ट करा.

- C) Explain the properties of Isoquants with the help of suitable diagrams.

योग्य आकृत्यांच्या मदतीने समउत्पादन वक्राचे (Isoquants) गुणधर्म / वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

(P.T.O)

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-MICROECONOMICS-I

Q.2

Attempt ANY TWO of the following: -

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा: -

A) Distinguish between:

I) Implicit money costs and Explicit money costs

II) Accounting costs and Economic costs

दोन्हीमधील फरक स्पष्ट करा:

I) अव्यक्त पैसा खर्च आणि स्पष्ट पैसा खर्च

II) लेखा खर्च आणि आर्थिक खर्च

B) Total fixed cost (TFC) is Rs. 145, calculate TC, ATC, AVC, AFC and MC from the information given below.

Units	1	2	3	4	5
TVC	30	55	75	105	155

एकूण स्थिर खर्च (TFC) रु. १४५, खाली दिलेल्या माहितीवरून TC, ATC, AVC, AFC आणि MC ची गणना करा.

युनिट्स	१	२	३	४	५
TVC	३०	५५	७५	१०५	१५५

C) What is revenue? Bring out the relationship between TR, AR and MR under perfect competition with suitable diagram.

प्राप्ती म्हणजे काय? योग्य आकृतीसह परिपूर्ण स्पर्धेअंतर्गत TR, AR आणि MR मधील संबंध समोर आणा.

Q.3

Attempt ANY TWO of the following: -

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा: -

A) Explain F.H. Knight's Risk and Uncertainty theory of profit.

F.H. नाइटचा धोका आणि अनिश्चितता सिद्धांत स्पष्ट करा.

B) Explain Innovation theory of profit.

नफ्याचा नवीनता सिद्धांत स्पष्ट करा.

C) Discuss Modern theory of wages.

वेतनाच्या आधुनिक सिद्धांतावर चर्चा करा.

Q.4

Attempt ANY TWO of the following: -

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा: -

A) Diagrammatically explain MR – MC approach under Perfect competition.

परिपूर्ण स्पर्धेअंतर्गत MR – MC दृष्टीकोन आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.

B) Read the paragraph below and answer the following questions:

The market for wheat in Punjab has large buyers and sellers. The quality of wheat is homogenous. There is free entry and exit and there is no government intervention.

i) Identify the market structure being described in the paragraph below.

ii) Describe the characteristic features of the market identified by you in question(i)

खालील परिच्छेद वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या:

पंजाबमधील गव्हाच्या बाजारपेठेत मोठ्या प्रमाणात खरेदीदार आणि विक्रेते आहेत. गव्हाचा दर्जा एकसंध आहे. तेथे प्रवेश आणि निर्गमन विनामूल्य आहे आणि सरकारी हस्तक्षेप नाही.

i) खालील परिच्छेदामध्ये वर्णन केलेली बाजार रचना ओळखा.

ii) प्रश्न क्रमांक (i) मध्ये तुम्ही ओळखलेल्या बाजाराच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

C) Explain the concept and different types of selling cost.

विक्री खर्चाची संकल्पना आणि विविध प्रकार स्पष्ट करा.

Q.5

Write short answers on ANY TWO of the following: -

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा: -

A) Producer's equilibrium

उत्पादकाचा समतोल

B) LAC

LAC

C) Marginal productivity theory

सीमांत उत्पादकता सिद्धांत

D) Features of Monopoly

मक्तेदारीची वैशिष्ट्ये

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

Q.1 A) **Choose the right alternative: (ANY EIGHT)**

[08]

योग्य पर्याय निवडा: (कोणतेही आठ)

i) As per the New Industrial Policy, 1991, at present there are only _____ industries reserved for public sector.

- A) three B) four
C) five D) six

नविन औद्योगिक धोरण, 1991 नुसार, सध्या सार्वजनिक क्षेत्रासाठी फक्त _____ उद्योग राखिव आहेत.

- A) तीन B) चार
C) पाच D) सहा

ii) Remote sensing satellite is called _____ satellite.

- A) equatorial orbit B) polar orbit
C) axis orbit D) latitude orbit

रिमोट सेन्सिंग उपग्रहाला _____ उपग्रह म्हणतात.

- A) विषुववृत्त कक्षा B) ध्रुवीय कक्षा
C) अक्ष कक्षा D) अक्षांश कक्षा

iii) The UDHR consists of a preamble and _____ articles highlighting human rights and freedom entitled to everyone in the world.

- A) 15 B) 20
C) 25 D) 30

सार्वत्रिक मानवी हक्क घोषणापत्रात प्रस्तावना आणि _____ लेख आहेत ज्यात मानवी हक्क आणि जगातील प्रत्येकाला असलेले स्वातंत्र्य प्रामुख्याने वर्णिले आहे.

- A) १५ B) २०
C) २५ D) ३०

iv) _____ of the constitution abolishes the practice of untouchability.

- A) Article 17 B) Article 16
C) Article 15 D) Article 14

राज्यघटनेतील _____ नुसार अस्पृश्यता प्रथा रद्द ठरते.

- A) अनुच्छेद १७ B) अनुच्छेद १६
C) अनुच्छेद १५ D) अनुच्छेद १४

v) A step in the food chain is called as _____.

- A) energy level B) food stage
C) trophic level D) consumption level

(P.T.O)

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-F.C.

अन्नसाखळीतील एका पायरीला _____ म्हणतात.

- A) ऊर्जा पातळी B) अन्न पायरी
C) आहार पातळी D) उपभोग्य पातळी

vi) The average energy that reaching on the surface of the earth is known as _____.

- A) total solar energy B) solar constant
C) solar steady energy flow D) solar continuum

पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर पोहोचणारी सरासरी ऊर्जा _____ म्हणून ओळखली जाते.

- A) एकूण सौर ऊर्जा अंक B) सौर ऊर्जा स्थिरांक
C) सौर स्थिर ऊर्जा प्रवाह अंक D) सौर निरंतर अंक

vii) _____ arises when goal directed behavior is blocked or thwarted.

- A) stress B) anger
C) frustration D) violence

जेव्हा लक्ष्य निर्देशित वर्तन अवरोधित केले जाते किंवा अयशस्वी होते तेव्हा _____ निर्माण होतो.

- A) ताण B) राग
C) निराशा D) हिंसा

viii) _____ means pre – judgement.

- A) stereotypes B) aggression
C) prejudice D) violence

_____ म्हणजे पूर्व-निर्णय.

- A) स्टिरियोटाइप B) आक्रमकता
C) पूर्वग्रह D) हिंसा

ix) _____ is the submission of a disputed matter to an impartial person.

- A) Arbitration B) Negotiation
C) Confrontation D) Mediation

_____ म्हणजे विवादित प्रकरण निष्पक्ष व्यक्तीला सादर करणे.

- A) लवाद B) वाटाघाटी
C) संघर्ष D) मध्यस्थी

x) Initially Maslow identified set of _____ needs.

- A) two B) three
C) seven D) five

मास्लोने मुळात _____ गरजांचा संच ओळखला.

- A) दोन B) तीन
C) सात D) पाच

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-F.C.

- B) **State whether the following statements are TRUE or FALSE: (ANY SEVEN)** [07]
खालील विधाने सत्य की असत्य आहेत हे सांगा: (कोणतेही सात)
- i) Liberalization implies free flow of goods and services, capital, technology rather than developing indigenous technology.
उदारीकरण म्हणजे स्वदेशी तंत्रज्ञान विकसित करण्याऐवजी वस्तू आणि सेवा, भांडवल, तंत्रज्ञान यांचा मुक्त प्रवाह.
- ii) Rural to urban migration is more common in developed countries.
ग्रामीण ते शहरी स्थलांतर विकसित देशांमध्ये अधिक आहे.
- iii) Fundamental rights include all human rights.
मूलभूत अधिकारांमध्ये सर्व मानवी हक्कांचा समावेश होतो.
- iv) Freedom of speech and expression also includes defamation.
अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यामध्ये मानहानी देखील समाविष्ट आहे.
- v) Natural environment provides renewable sources of energy.
नैसर्गिक वातावरण उर्जेचे अक्षय स्त्रोत प्रदान करते.
- vi) Chlorofluorocarbons are the primary cause of depletion of ozone layer.
क्लोरोफ्लुरोकार्बन हे ओझोन थर कमी होण्याचे एक प्रमुख कारण आहे.
- vii) School is the secondary agent of socialization.
शाळा हे सामाजिकीकरणाचे दुय्यम अभिभावक आहे.
- viii) Competitive environment is a background stressor.
स्पर्धात्मक वातावरण हा अदृश्य ताण देणारा घटक आहे.
- ix) Causes of stress are not same for every individual.
तणावाची कारणे प्रत्येक व्यक्तीसाठी सारखी नसतात.
- x) Regular exercise helps in reducing stress.
नियमित व्यायामामुळे तणाव कमी होण्यास मदत होते.
- Q.2 A) Write a detailed note on impact of globalization on agriculture. [15]
जागतिकीकरणाचा शेतीवर होणारा परिणाम सविस्तर मांडा.
- OR**
- B) State the factors that have enabled globalization and explain pros and cons of globalization for India. [15]
जागतिकीकरण सक्षम करणारे घटक सांगा आणि भारतासाठी जागतिकीकरणाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
- Q.3 A) Explain the importance of UDHR and describe classification of the provisions of UDHR. [15]
सार्वत्रिक मानवी हक्क घोषणापत्राचे महत्व सांगा आणि त्यातील तरतुदींच्या वर्गीकरणाचे वर्णन करा.
- OR**
- B) Define human rights and discuss the origin and evolution of human rights from ancient to modern period. [15]
मानवी हक्कांची व्याख्या करा आणि मानवी हक्कांची उत्पत्ती आणि उत्क्रांती बाबत प्राचीन काळापासून आधुनिक काळापर्यंत चर्चा करा.

(P.T.O)

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-F.C.

- Q.4 A) Discuss impact of environmental degradation on human life. [15]
पर्यावरणाच्या न्हासाच्या मानवी जीवनावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.

OR

- B) Explain the concept of sustainable development and elaborate the need for sustainable development and its components. [15]
शाश्वत विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा आणि शाश्वत विकासाची गरज आणि त्याचे घटक स्पष्ट करा.

- Q.5 A) Write a note on agents of socialization and importance of values, ethics and prejudice in developing individual. [15]
सामाजिकीकरणाच्या अभिभावकांवर टीप लिहा आणि व्यक्तीच्या विकासात मूल्ये, नैतिकता आणि पूर्वग्रह यांचे महत्त्व मांडा.

OR

- B) **Write short notes on ANY THREE of the following:** [15]
खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर लहान नोट्स लिहा:

- i) Problem of migration
स्थलांतराची समस्या
- ii) Concept of Privatization
खाजगीकरणाची संकल्पना
- iii) Food chain and Food web
अन्नसाखळी साखळी आणि अन्न जाळे
- iv) Causes of environmental degradation
पर्यावरणाच्या न्हासा ची कारणे
- v) Maslow's need hierarchy
मासलोचा आवश्यकता श्रेणीक्रम

ॐ३०•४०२३

सूचनाएँ: १) निम्नलिखित सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

- प्र.१ निम्नलिखित संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए। [२०]
- अ) “सरसों खेतों में उठी फूल
बौरों आमों में उठे झूल
बेलों में फूले नये फूल”
अथवा
जड़े कितनी गहरी हैं
औँकोगी कैसे?
फूल से?
फल से?
छाया से?
- आ) “उसमें बैठक बली दूल जाएँगे। हम भी जाएँगे।
चुन्नी को भी ले जाएँगे। बाबूजी को नहीं ले जाएँगे।
“गाडी छूटने वाली है, जल्दी करो, बच्चा माँ के
हवाले करो वरना हवालात में दे दूँगा।”
- प्र.२ निम्नलिखित दीर्घोत्तरी प्रश्नों के उत्तर लिखिए। [३०]
- १) ‘अपने घर की तलाश’ कविता में कवियत्री स्त्री वेदना को कैसे अभिव्यक्त किया है?
अथवा
‘मेरा नया बचपन’ कविता में बालमन की अभिव्यक्ति का चित्रण कीजिए।
- २) ‘ताई’ कहानी का सारांश अपने शब्दों में लिखिए।
अथवा
‘सजा’ कहानी में चित्रित समस्या को रेखांकित कीजिए।
- प्र.३ टिप्पणियाँ लिखिए। [१०]
- १) ‘पिता’ कहानी के पिता का चरित्र चित्रण कीजिए।
अथवा
‘ताई’ कहानी के आधार पर रामेश्वरी का चरित्र—चित्रण कीजिए।
- २) ‘आया वसंत’ कविता में चित्रित प्रकृतिचित्रण कीजिए।
अथवा
‘स्त्री’ कविता में चित्रित स्त्रीसंवेदना का चित्रण कीजिए।
- प्र.४ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक—वाक्य में लिखिए। (कोई १०) [१०]
- १) ‘ताई’ कहानी में ताईजी का नाम क्या है?
२) ‘मेरा नया बचपन’ कविता के कवि का नाम क्या है?
३) सुशीला टाकभौरों की कविता का नाम क्या है?
४) ‘सुमन’ किस कवि को कहा जाता है?
५) ‘नत्थू’ यह पात्र किस कहानी का है?
६) ‘शेखर एक जीवनी’ उपन्यास के लेखक कौन हैं?
७) विपत और मदन किस कहानी के पात्र हैं?
८) किस कहानीकार का जन्म रावलपिंडी पाकिस्तान में हुआ?

- ९) सजा कहानी की लड़की का क्या नाम है?
- १०) 'हम पंछी उन्मुक्त गगन के' कविता में उन्मुक्त कौन रहना चाहता है?
- ११) 'मन कितना अभिनय शेष रहा' कविता किस कवि की है?
- १२) नासिरा शर्मा जी का जन्म किस शहर में हुआ?

प्र.५ निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर निबंधलेखन कीजिए।

[१०]

- १) मेरे सपनों का भारत
- २) मेरा प्रिय त्यौहार
- ३) भाई बहन का अनूठा रिश्ता
- ४) मोबाईल के दुष्परिणाम

प्र.६ अ) निम्नलिखित प्रश्न अनिवार्य है।

[१०]

- १) दिए गए शब्दों का लिंग परिवर्तन कीजिए।
 - १) अभिनेता
 - २) कवयित्री
- २) वचन परिवर्तन कीजिए।
 - १) टोपी
 - २) नारी
- ३) निम्नलिखित शब्दों के पर्यायवाची शब्द लिखिए।
 - १) हवा
 - २) आकाश
- ४) विलोमार्थी शब्द लिखिए।
 - १) अमृत ×
 - २) संस्कार ×
- ५) निम्नलिखित महावरो का वाक्य में प्रयोग कीजिए।
 - १) दाल में कुछ काला होना —
 - २) नौ दो ग्यारह होना —

आ) निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर संवाद लेखन कीजिए।

[१०]

(दो मित्रों के बीच का संवाद अथवा शिक्षक विद्यार्थी के बीच का संवाद)

- १) कोरोना महामारी का प्रभाव
- २) सोशल मीडिया का प्रभाव

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-HISTORY-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालिलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain the career of Raja Ram Mohan Roy as a multi-linguist, multi-religious and the founder of Brahma Samaj.
राजा राम मोहन रॉय यांची बहुभाषिक, बहुधार्मिक आणि ब्राह्मसमाजाचे संस्थापक म्हणून कारकीर्द स्पष्ट करा.
- B) Write an account of Jyotiba Phule's Satya Shodhak Samaj.
ज्योतिबा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजाचा लेखाजोखा लिहा.
- C) Critically investigate the impact of the socio-religious reform movement.
सामाजिक-धार्मिक सुधारणा चळवळीच्या प्रभावाची गंभीरपणे चौकशी करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालिलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Examine the colonial system of education.
वसाहतवादी शिक्षण पद्धतीचे परीक्षण करा.
- B) Review the press literature of Maharashtra.
महाराष्ट्रातील पत्रकार साहित्याचे पुनरावलोकन करा.
- C) Sketch the evolution of rail and water transport system during the British India.
ब्रिटिश भारतातील रेल्वे आणि जलवाहतूक व्यवस्थेच्या उत्क्रांतीचे रेखाटन करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालिलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Examine the features of the Permanent Settlement.
कायमस्वरूपी सेटलमेंटची वैशिष्ट्ये तपासा.
- B) Write a critique on the Drain Theory of Dadabhai Navroji
दादाभाई नवरोजींच्या ड्रेन थिअरीवर टीका लिहा
- C) Explain the commercialization of agriculture during the East India Company's rule.
ईस्ट इंडिया कंपनीच्या राजवटीत शेतीचे व्यापारीकरण स्पष्ट करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालिलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Evaluate the social customs which lowered the position of Indian women during the nineteenth century.
एकोणिसाव्या शतकात भारतीय स्त्रियांचे स्थान खालावणाऱ्या सामाजिक चालीरीतींचे मूल्यमापन करा.
- B) Trace the social disabilities of the Dalits in the nineteenth century India.
एकोणिसाव्या शतकातील भारतातील दलितांच्या सामाजिक अपंगत्वाचा मागोवा घ्या.
- C) Discuss the various peasant movements in India.
भारतातील विविध शेतकरी चळवळींची चर्चा करा.

(P.T.O)

Q.5

Write Short Notes on: (ANY TWO)

[20]

खालिलपैकी कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा:

- A) Swami Vivekanand and Ramkrishna Mission
स्वामी विवेकानंद आणि रामकृष्ण मिशन
- B) Postal and Telegraphic communication
टपाल आणि तारयंत्राद्वारे दळणवळण
- C) Industrialization and the Indian economy
औद्योगिकीकरण आणि भारतीय अर्थव्यवस्था
- D) Freedom Movements and the Indian Women
स्वातंत्र्य चळवळी आणि भारतीय महिला

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ कवितेची संकल्पना आणि स्वरूप तुम्ही अभ्यासलेल्या काव्यसंग्रहाच्या आधारे स्पष्ट करा. [१५]
किंवा
'काव्यरंग' या कविता संग्रहाचे वेगळेपण तुम्ही अभ्यासलेल्या कवितांच्या आधारे स्पष्ट करा.
- प्र.२ ऐंशीच्या दशकांपासूनचा सामाजिक बदल काव्यरंग या कवितासंग्रहाने टिपला आहे हे विधान तुम्हाला पटते का? सोदाहरण स्पष्ट करा. [१५]
किंवा
'काव्यरंग' या काव्यसंग्रहातील 'स्त्री जाणीव' असलेल्या कवितांचा आढावा घ्या.
- प्र.३ टिपा लिहा: (कोणत्याही दोन) [२०]
१) सर्व मोठ्या कवींना
२) काव्या मातीच्या काव्याभोर पोरंसाठी
३) शोध
- प्र.४ पुढीलपैकी कोणतीही एक जाहिरात वर्तमानपत्रासाठी तयार करा. [१०]
१) समूहगीत स्पर्धा - जाहिरात
२) कॉस्मेटिक्स (Cosmetics) ची जाहिरात
- प्र.५ 'आशाकिरण' सोसायटीच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेचे इतिवृत्त तयार करा. [१०]
किंवा
तुमच्या महाविद्यालयातील सांस्कृतिक मंडळाचा कार्यअहवाल तयार करा.
- प्र.६ पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा: [१०]
१) राष्ट्रीय एकात्मता
२) विज्ञानाची किमया
३) जीवनातील मित्राचे स्थान
४) माझा आवडता संत

पुढील उतारा वाचून विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

‘परिपूर्ति’

चिंतनगर्भ लेखांचा लालित्यपूर्ण आविष्कार

डॉ. सतीश कामत

प्रास्ताविक

इरावती कर्वे या सुप्रसिद्ध मानववंशशास्त्रज्ञ आणि लेखिका आहेत . महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांच्या सूनबाई आणि पुण्याच्या फर्ग्यूसन महाविद्यालयाचे माजी प्राचार्य डॉ. दिनकर धोंडो कर्वे यांच्या त्या पत्नी होत. इरावतीबाईंचा जन्म दि. १५ डिसेंबर १९०५ रोजी, ब्रह्मदेशातील (आजचा म्यानमार) मिंज्यान येथे एका मध्यमवर्गीय महाराष्ट्रीय कुटुंबात झाला. त्यांचे वडील तेथे अभियंते होते. इरावती कर्वे यांचे बरेचसे शिक्षण पुण्यात रॅ. र. पु. परांजपे व कुटुंबीय यांच्या सानिध्यात झाले. बी. ए. नंतर डॉ. घुर्ये ह्या प्रख्यात समाजशास्त्रज्ञांच्या मार्गदर्शनाने 'चित्तपावन कोकणस्थ ब्राह्मण' या विषयावर प्रबंध लिहून इरावतीबाईंनी एम.ए.ची पदवी प्राप्त केली. त्यांचे पुढील उच्च शिक्षण जर्मनीत झाले. 'मनुष्याच्या डोक्याच्या कवटीची नेहमीची असमप्रमाणता' या मानववंशशास्त्राशी संबंधित अशा विषयावर प्रबंध लिहून त्यांनी जर्मन विद्यापीठातून पीएच. डी. ची पदवी संपादित केली. पुढे श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठाच्या त्या कुलसचिव बनल्या. नंतर १९३९ मध्ये पुण्याच्या डेक्कन कॉलेजमध्ये त्यांची समाजशास्त्र व मानववंशशास्त्र या विषयांच्या प्रपाठक म्हणून नेमणूक करण्यात आली. तिथेच शेवटी विभागप्रमुख म्हणूनही त्यांनी काम पाहिले. इरावतीबाईंनी मानववंशशास्त्र व समाजशास्त्र विषयांत विपुल असे संशोधन करून तब्बल ८० संशोधनपर निबंध लिहून प्रकाशित केले. त्यांनी 'महाराष्ट्र लॅंड अँड पिपल', 'मराठी लोकांची संस्कृती' असे दर्जेदार ग्रंथ लिहिले आहेत. अनेक नियतकालिकांतून त्यांनी स्फुट स्वरूपाचे लेखनही केले आहे. मानववंशशास्त्र विषयक व्यासंगामुळे इरावतीबाईंनी अनेक राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय परिषदांमधे व्याख्याने दिली आहेत.

- प्र.१ 'परिपूर्ति' काय आहे?
प्र.२ इरावती कर्वे कोण आहेत?
प्र.३ इरावती कर्वे यांचा जन्म कधी झाला?
प्र.४ इरावती बाईंनी कोणता प्रबंध लिहून एम. ए. ची पदवी घेतली?
प्र.५ इरावती बाईंनी कोणत्या विषयात विपुल संशोधन केले?

पुढील उताऱ्याचा सारांश लिहा:

इंग्रजांच्या जोखडातून देश मुक्त करणे हा अत्यंत महत्त्वाचा व अग्रक्रमाचा प्रश्न होता तरी तो अंतिम कधीच नव्हता. स्वातंत्र्य हवे असते ते कोणासाठी ? कशासाठी ? या स्वातंत्र्याचा प्रकाश कुठेकुठे पसरणार होता ? ज्यांच्या आयुष्यात अंधाराशिवाय काही उगवलेच नाही, त्यांच्यासाठी ही ज्योत लागणार होती का ? इंग्रजांच्या, पेशव्यांच्या आणि त्यांच्याही आधीच्या अनेक राजसत्तांच्या वेळी, जे आणि जशा स्वरूपात होते. त्याच रूपात ते असूनही, बदल घडण्याची शक्यता कशी स्वीकारणार ? ज्या धर्मश्रद्धांनी, चालीरीतींनी, रूढीरिवाजांनी, कर्मकांडांनी, देव-

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-MARATHI

नियतिवादांनी, जन्म- पुनर्जन्मांनी, ग्रंथ- प्रामाण्यांनी व तथाकथित महाकवींनी मानव हतबल, पराभूत आणि मातीमोल केला होता. त्या उपलब्ध घटितांबद्दल या नव्या स्वातंत्र्याची भूमिका काय असणार होती ? त्यातला उच्चाराचा भाग, आचाराचा भाग आणि फलश्रुती यांचे प्रमाण तरी कसे ठरणार होते ? आहे त्या अवस्थेत हे स्वीकारून, जागतिक क्षेत्रात मानवी प्रतिष्ठा उंचावणे शक्यच नव्हते. म्हणूनच हथा गोष्टीवर श्रद्धा ठेवणारे, निष्ठा दाखविणारे, बुद्धिमंत, विचारवंत आणि राज्यकर्ते व त्यांचे अंतस्थ हेतू पारखून तपासून घेण्याची स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतरच खरीखुरी गरज निर्माण झाली.

स्वातंत्र्याची गरज असते सर्वांगीण उन्नतीसाठी. सामाजिक परिवर्तनासाठी हा लढा लढविला गेला, त्याची हमी दिली गेली. माणसाचा मूलभूत हक्क म्हणून स्वातंत्र्य हवे असते. जन्मजात अधिकार लाभण्यासाठी आणि ते उपभोगण्यासाठी ते मिळवायचे असते. समाजातील सर्व घटकांना आणि स्तरांना एकसंघ अंतर्गत सुसंघटनेचा आणि भक्कम इहवादाचा पाया समान पातळीवर प्राप्त करून देण्याचे कार्य स्वातंत्र्याने पार पाडायचे असते. आणि हे जर होत नसेल, घडत नसेल, तर स्वातंत्र्य आणि परचक्र हया गोष्टी भिन्न मानण्याचेही कारण नाही.

ॐ१०•१०१३

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-PHILOSOPHY-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) Each question carry equal marks.

प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss hedonistic egoism of Epicurus.
एपिक्युरसच्या सुखवादी अहंकाराची चर्चा करा.
- B) Discuss Thomas Hobbes's idea of the state of nature and social contract.
थॉमस हॉब्सच्या निसर्ग स्थिती आणि सामाजिक कराराच्या कल्पनेची चर्चा करा.
- C) Elaborate on Ayn Rand's position on Ethical egoism.
नैतिक अहंकारावर आयन रँडच्या स्थितीचे तपशीलवार वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Comment on David Hume's views on feelings and reasons.
भावना आणि कारणांबद्दल डेव्हिड ह्यूमच्या मतांवर टिप्पणी द्या.
- B) Discuss the seven elements or dimensions of value in pleasure or pain as given by Jeremy Bentham with relevant examples.
जेरेमी बेन्थमने आनंद आणि वेदना यांच्या मुल्याबाबतचे दिलेले सात घटक किंवा पैलू यांची उदाहरणासहित चर्चा करा.
- C) Elaborate on Immanuel Kant's categorical imperatives.
इमॅन्युएल कांटच्या स्पष्ट अत्यावश्यक गोष्टींबद्दल विस्तृत करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss St. Augustine's moral theory on happiness.
सेंट ऑगस्टीनच्या आनंदावरील नैतिक सिद्धांतावर चर्चा करा.
- B) Explain Carol Gilligan's critique of patriarchy with reference to ethics of care.
काळजीच्या नैतिकतेच्या संदर्भात कॅरोल गिलिगनचे पितृसत्ताकतेचे समालोचन स्पष्ट करा.

(P.T.O)

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-PHILOSOPHY-I

- C) Define existential ethics and Jean Paul Sartre's philosophical contribution on existential ethics.

अस्तित्वात्मक नैतिकता आणि जीन पॉल सार्त्र यांचे अस्तित्वात्मक नैतिकतेवरील तात्विक योगदान परिभाषित करा.

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) What according to you is the best theory of punishment? Justify.
तुमच्या मते शिक्षेचा सर्वोत्तम सिद्धांत कोणता? औचित्य सिद्ध करा.
- B) Discuss in detail the three theories of punishment.
शिक्षेच्या तीन सिद्धांतांची सविस्तर चर्चा करा.
- C) Critically analyze reformative or educative theory of punishment.
शिक्षेच्या सुधारात्मक किंवा शैक्षणिक सिद्धांताचे गंभीरपणे विश्लेषण करा.

Q.5

Write Short Notes: (ANY TWO)

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

- A) Leviathan
लेविथन
- B) Bentham's four moral sanctions (with examples)
बेंथमचे चार नैतिक निर्बंध (उदाहरणांसह)
- C) Feminism
स्त्रीवाद
- D) Write a short note on capital punishment
देहंताच्या शिक्षेवर एक छोटी टीप लिहा

ॐ१००१००२

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-POL. SCIENCE-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe the Legislative relations under Art. 245 to 255 between the centre and the states.
केंद्र व राज्य मधील कलम २४५ ते २५५ अंतर्गत नमूद केलेले कायदेविषेयक संबंधाची चर्चा करा.
- B) Discuss the Administrative relations between the centre and the states.
केंद्र आणि राज्यांमधील प्रशासकीय संबंधांची चर्चा करा.
- C) Write a detail note on the demand for autonomy by the states.
राज्यांच्या स्वायत्ततेच्या मागणीवर सविस्तर टिपण लिहा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a note on **ANY ONE** of the following National Political Parties:
Bhartiya Janata Party
Aam Aadmi Party
Indian National Congress
खालीलपैकी कोणत्याही **एका** राष्ट्रीय पक्षावर टिपण लिहा:
भारतीय जनता पक्ष
आम आदमी पार्टी
भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- B) Write a detail note on the role, functions and duties of the Election Commission of India.
भारतीय निवडणूक आयोगाची भूमिका, कार्ये आणि कर्तव्ये यावर सविस्तर टिपण लिहा.
- C) Discuss the factors responsible for the growth of regional political parties.
प्रादेशिक राजकीय पक्षांच्या वाढीस जबाबदार असलेल्या घटकांची चर्चा करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe the constitutional context of reservations.
आरक्षणाच्या घटनात्मक संदर्भाचे स्पष्टीकरण द्या.

(P.T.O)

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-POL. SCIENCE-I

B) Explain the factors responsible for the low participation of women in politics.

महिलांच्या राजकारणातील अल्प सहभागास कारणीभूत घटक स्पष्ट करा.

C) Explain the causes of growth of communalism in India.

भारतातील जातीयवादाच्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा.

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Write a note on the increasing criminalisation of politics in India.

भारतातील राजकारणाच्या वाढत्या गुन्हेगारीकरणावर टीप लिहा.

B) What are the causes of insurgency in the North East India? Discuss its effects.

ईशान्य भारतात बंडखोरीची कारणे कोणती आहेत? त्याच्या परिणामांची चर्चा करा.

C) Discuss the changing nature of global terrorism in the era of globalisation.

जागतिकीकरणाच्या काळात जागतिक दहशतवादाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.

Q.5

Write Short Notes on: (ANY FOUR)

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही चार वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

- | | |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| A) Impact of Naxalism on the security of India | नक्षलवादाचा भारताच्या सुरक्षेवर होणारा परिणाम |
| B) Role of political parties | राजकीय पक्षांची भूमिका |
| C) Remedies on communal politics | जातीय राजकारणावर उपाय |
| D) Union list and state list | केंद्रीय सूची आणि राज्य सूची |
| E) AIADMK | ए आय ए डी एम के |
| F) Vote bank politics | व्होट बँकेचे राजकारण |
| G) Caste and politics | जात आणि राजकारण |

७३००८०२

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-PSYCHOLOGY-I

Time: 03 hrs

Max. Marks: 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) All questions have internal option.
सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
4) Draw neat diagrams, flowcharts wherever necessary.
आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain concepts and prototypes and how it influences our thinking.
संकल्पना आणि नमुना आणि हे आपल्या विचारांवर कसा प्रभाव पाडतात हे स्पष्ट करा.
- B) Identify some methods that people use to solve problems and make decisions.
समस्या सोडवण्यासाठी आणि निर्णय घेण्यासाठी लोक वापरत असलेल्या काही पद्धती मांडा.
- C) Describe the criteria to evaluate the quality of the test.
चाचणीच्या गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यासाठीच्या निकषांचे वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Identify the key elements of the arousal and incentive approaches to motivation.
उत्तेजना आणि प्रोत्साहन ह्या प्रेरणेच्या दृष्टिकोनातील महत्त्वाचे घटक मांडा.
- B) What are the physical factors that influence hunger?
भूक प्रभावित करणारे शारीरिक घटक कोणते आहेत?
- C) Identify the key elements in the cognitive arousal and cognitive - mediational theories of emotion.
संज्ञानात्मक उत्तेजना आणि संज्ञानात्मक - मध्यस्थी या भावनांच्या सिद्धांतांमधील मुख्य घटक सांगा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Compare and contrast the learning theories of personality given by Bandura and Rotter.
बांडुरा आणि रोट्टरच्या व्यक्तिमत्व विकासाच्या अध्ययन सिद्धांतांची तुलना करा आणि विरोधाभास मांडा.
- B) Explain the trait approach to personality and describe the 'Big Five'.
व्यक्तिमत्त्वाकडे पाहण्याचा गुणविशेष दृष्टीकोन स्पष्ट करा आणि 'बृहद पंचक' सिद्धांताचे वर्णन करा.
- C) Describe the projective personality tests and discuss the advantages and disadvantages of using projective personality tests.
प्रक्षेपित व्यक्तिमत्व चाचण्यांचे वर्णन करा आणि प्रक्षेपित व्यक्तिमत्व चाचण्या वापरण्याचे फायदे आणि तोटे चर्चा करा.

(P.T.O)

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) i) Describe skewed distribution. (04marks)
ii) Prepare frequency distribution table of the data set given below. (06 marks)
42,43,44,46,47,42,48,49,41,43,44,46,47,48,42,43,44,45,42,43,47,43,43,44,48,46,47,48,
43,42,44,42,49,48,42.
i) तिरपे वितरणाचे वर्णन करा. (०४गुण)
ii) खाली दिलेल्या संख्यांची वारंवारता वितरण सारणी तयार करा. (०६ गुण)
४२,४३,४४,४६,४७,४२,४८,४९,४१,४३,४४,४६,४७,४८,४२,४३,४४,४५,४२,४३,४७,४३,४३,४४,४८,४६,४७,४८,
४३,४२,४४,४२,४९,४८,४२.
B) Calculate range and standard deviation of the data given below and calculate 'z' score of
'788'.
742,757,799,788,759,768,772,744,777,756,766,774,743
खाली दिलेल्या संख्यांची श्रेणी आणि मानक विचलनाची गणना करा आणि '७८८' च्या 'z' स्कोअरची गणना
करा.
७४२,७५७,७९९,७८८,७५९,७६८,७७२,७४४,७७७,७५६,७६६,७७४,७४३
C) Write an explanatory note on inferential statistics.
अनुमानात्मक आकडेवारीवर स्पष्टीकरणात्मक टीप लिहा.

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write short note: (1) Stanford-binet test (2) The wechsler test.
टीप लिहा: (1) स्टॅनफोर्ड-बिनेट चाचणी (2) वेश्लर चाचणी.
B) Explain characteristics of three types of needs given by McClelland.
मॅकलेलँडने दिलेल्या तीन प्रकारच्या गरजांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
C) Distinguish among the five psychosexual stages of personality development.
व्यक्तिमत्व विकासाच्या पाच मनोलैंगिक पायऱ्यांमधील फरक मांडा.
D) i) What is 'z' score and what it indicates? (03 marks)
i) 'z' स्कोअर म्हणजे काय आणि ते काय दर्शवते? (०३ गुण)
ii) Calculate the mean, median, mode of the data given below. (07marks)
945,946,948,949,948,943,944,947,948,941,942,940
ii) खाली दिलेल्या डेटाचा मध्य, मध्य, मोड मोजा. (०७ गुण)
९४५,९४६,९४८,९४९,९४८,९४३,९४४,९४७,९४८,९४१,९४२,९४०

०३००००००

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-SOCIOLOGY-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detailed note on 'Non Verbal Communication and Gender'.
'नॉन व्हर्बल कम्युनिकेशन आणि जेंडर' वर तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) What is meant by 'Ethnomethodology'.
'एथनोमथोडोलॉजी' म्हणजे काय?
- C) Write a detailed note on 'Virtual Interaction'.
'व्हर्चुअल इंटरॅक्शन' वर तपशीलवार नोंद लिहा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define Social Stratification with special emphasis on 'Class' and 'Gender'.
'वर्ग' आणि 'लिंग' वर विशेष भर देऊन सामाजिक स्तरीकरणची व्याख्या करा.
- B) What is meant by 'Social Mobility'. Define 'Intergenerational' and 'Intragenerational' mobility.
'सोशल मोबिलिटी' म्हणजे काय. 'इंटरजनरेशनल' आणि 'इंट्राजनरेशनल' गतिशीलता परिभाषित करा.
- C) Write a detailed note on "Comparative Mobility Studies" and 'Downward Mobility'.
'तुलनात्मक गतिशीलता अभ्यास' आणि 'डाऊनवर्ड मोबिलिटी' वर तपशीलवार नोंद लिहा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detailed note on 'Social Control' with a special emphasis on 'Informal and Formal' 'Social Control'.
'सामाजिक नियंत्रण' वर 'अनौपचारिक आणि औपचारिक' सामाजिक नियंत्रणावर विशेष भर देऊन तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) Explain 'Crime and 'Deviance', with special reference to 'Differential Association' and 'Labelling Theory'.
'गुन्हा आणि विचलन', 'डिफरेंशियल असोसिएशन' आणि 'लेबलिंग थिअरी' च्या विशेष संदर्भात स्पष्ट करा.
- C) Write a detailed note on 'Types of Crime'.
'गुन्हांचे प्रकार' वर तपशीलवार नोंद लिहा.

(P.T.O)

FYBA-II-REG/ATKT-APRIL-2023-SOCIOLOGY-I

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on 'Forms of Collective Behavior' with special emphasis on 'Folk and Mass', 'Riots' and 'Mass Hysteria'.

‘लोक आणि जनसमुदाय’, ‘दंगल’ आणि ‘मास हिस्टेरिया’ यावर विशेष भर देऊन ‘सामूहिक वर्तनाचे स्वरूप’ वर तपशीलवार नोंद लिहा.

- B) Write a detailed note on Neil Smelser's 'Value Added Theory'.

नील स्मेलसरच्या ‘व्हॅल्यू अडेड थिअरी’वर तपशीलवार नोंद लिहा.

- C) Define 'Social Movements' with a special emphasis on the 'Formation of Social Movements'.

‘सामाजिक चळवळींची निर्मिती’ वर विशेष भर देऊन ‘सामाजिक चळवळी’ परिभाषित करा.

Q.5

Write Short Notes: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Cyber Crime

सायबर गुन्हे

- B) Anomie

अनोमी

- C) Methods to study Social Mobility

सामाजिक गतिशीलतेचा अभ्यास करण्याच्या पद्धती

- D) Strain Theory

स्ट्रेन थिअरी

ॐॐॐॐॐॐ